

**К.О. ДЗЮБИНА (УКРАЇНА, ЛЬВІВ)
СПІВВІДНОШЕННЯ КОНЦЕПЦІЙ «ЗВОРотноЇ»
ТА «ЗЕЛЕНОЇ» ЛОГІСТИКИ**

*Національний університет «Львівська політехніка»,
вул. Степана Бандери, 12, м. Львів, 79013*

The relevance of new areas of logistics, namely the concepts of «reverse» and «green» logistics are analyzed. The similarities and differences between these concepts are determined. The approaches of domestic and foreign scientists to these concepts essence are generalized, the problem of their development in Ukraine are highlighted.

Сучасними напрямками розвитку логістичної науки, що сприяють посиленню збалансованого природокористування є концепції зворотної та зеленої логістики. Розуміння спільних рис та відмінностей між даними концепціями дасть можливість розроблення ефективних управлінських рішень, стратегій розвитку та підвищення прибутковості організацій. Обидві концепції спрямовані на екологізацію навколишнього середовища, а відтак їх сутність, інструменти та термінологічні апарати у вітчизняній літературі часто підмінюють один одного. Так, використання зворотної тари окремі автори розглядають як частину «зеленої логістики».

Зворотна логістика визначається як «процес планування, реалізації та контролювання ефективного та рентабельного потоку сировини, пакування, готової продукції та пов'язаної з ними інформації від місця споживання до місця походження з метою відновлення вартості або відповідної утилізації». В свою чергу зелену логістику можна визначити як «практику управління ланцюгами постачання та стратегії, що зменшуються екологічне навантаження внаслідок розподілу продукції». Об'єктом управління «зворотної» логістики виступає зворотний матеріальний потік (ЗМП) - сукупність товарно-матеріальних цінностей, віднесена до визначеного часового інтервалу та направлена в напрямку від джерела її споживання до джерела утворення з метою відновлення корисності або вилучення з обігу. Об'єктами ЗМП можуть бути сировина, готова продукція, товари, засоби упаковки багаторазового використання або відходи. Відновлення корисності об'єктів ЗМП може відбуватись за рахунок їх трансформації, а саме: перепродажу, ремонту, рециклінгу або утилізації. Співвідношення концепцій «зворотної» та «зеленої» логістики наведено на рисунку.

Рис. Співвідношення концепцій «зворотної» та «зеленої» логістики

Варто зазначити, що і зворотна і зелена логістика в Україні перебувають на стадії свого початкового розвитку. Суттєвими стримуючими факторами цього процесу є недосконала законодавча база (подекуди просто її відсутність) та гальмування розроблення стимулюючих факторів інвестиційної привабливості впровадження даних концепцій вітчизняними підприємствами ті відсутність фахівців.